

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: بررسی نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای غیر عمرانی (قراردادهای حسابرسی و قراردادهای درآمدی شرکت های صنعت پرداخت)

طراح موضوع: جامعه حسابداران رسمی ایران و شرکت کارت اعتباری ایران کیش

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۱/۰۳/۲۵

تعداد صفحات دستور جلسه: ۵ صفحه

شرح موضوع:

به موجب ماده ۴۷ قانون تامین اجتماعی کارفرمایان مکلفند صورت مزد و حقوق و مزایای بیمه شدگان همچنین دفاتر و مدارک لازم را در موقع مراجعه به بازرسی به سازمان در اختیار او بگذارند. بازرسان سازمان می توانند از تمام یا قسمتی از دفاتر و مدارک مذکور رونوشت یا عکس تهیه و برای کسب اطلاعات لازم به هر یک از رؤسا و کارمندان و کارگران کارگاه و مراجع ذیربط مراجعه نمایند. بازرسان سازمان حق دارند کارگاههای مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسئولیتهای مذکور در مواد ۵۲ و ۵۳ قانون کار خواهند بود. نتیجه بازرسی حداکثر ظرف یک ماه از طرف سازمان به کارفرما اعلام خواهد شد.

همچنین براساس ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی مواردی که انجام کار به طور مقطعه به اشخاص حقیقی و یا حقوقی واگذار می شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می کند مقطعه کار را متقاعد نماید که کارکنان خود و همچنین کارکنان مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ این قانون بپردازد. پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقاطعه کار از طرف کارفرما موکل به ارائه مفصلا حساب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد مقاطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت می کنند معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد. هرگاه کارفرما آخرین قسط مقاطعه کار را بدون مطالبه مفصلا حساب سازمان بپردازد مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از مقاطعه کار مطالبه و وصول نماید. کلیه وزارتخانه ها و موسسات و شرکت های دولتی و همچنین شهرداری ها و اتاق اصناف و موسسات غیردولتی و موسسات خیریه و عام المنفعه مشمول مقررات این ماده می باشند.

لازم به توضیح است که قراردادهای مشمول ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و بخشنامه مربوط به این ماده تحت عنوان بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط پیمانکاری (جایگزین مجموعه بخشنامه های ۱۴) به شماره ۱۰۰۰/۹۹/۱۲۱۰۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ از نظر احتساب حق بیمه به سه دسته تقسیم می شوند:

۱- قراردادهای مشمول ضوابط طرح های عمرانی

۲- قراردادهای غیر عمرانی

۳- موارد خاص قراردادهای غیر عمرانی

یکسری از قراردادها در این بخشنامه از جمله موارد قراردادهای مقاطعه کاری غیرعمرانی هستند که می توان به قراردادهای حسابرسی، فن آوری اطلاعات و ارتباطات، دانش بنیان و ... اشاره نمود که براساس این بخشنامه در اجرای مواد (۳۸) و (۴۷) قانون تامین اجتماعی و به منظور نظارت بر حسن انجام تکالیف به عهده واگذارندگان کار و بررسی و کنترل تعهدات بر عهده مقاطعه کاران که نسبت به انجام عملیات موضوع قرارداد در محل

کارگاه ثابت با کارکنان شاغل در همان کارگاه اقدام می نمایند، واحدهای اجرایی موظف می باشند با توجه به ماهیت حقوقی مقاطعه کار با اعمال ماده (۴۷) قانون نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادهای و برابر مقررات اقدام نموده و با احراز شرایط مربوطه، مفاصاحساب قرارداد را ظرف یک روز کاری صادر که نحوه محاسبه حق بیمه برای اشخاص حقیقی و حقوقی در بند ۱۴ و بند ۱۵ (پیوست شماره ۱) ذکر شده است. لیکن فعالان بخش خصوصی مشمول ماده ۴۷ و ۳۸ قانون تامین اجتماعی در اجرای این بخشنامه در أخذ مفاصاحساب بیمه قراردادهای حسابرسی و قراردادهای درآمدی مربوط به شرکت های صنعت پرداخت با چالش هایی رو به رو شده اند که در متن پیش رو در دو بخش به آن پرداخته شده است:

الف) بررسی چگونگی صدور مفاصا حساب تامین اجتماعی برای موسسات حسابرسی

تعدادی از واحدهای اجرائی قراردادهای برخی مقاطعه کاران مشمول ماده ۴۷ از جمله موسسات حسابرسی، شرکت های دانش بنیان، شرکت های نرم افزاری، موسسات تحقیقاتی و پژوهشی و... را از شمول ماده ۴۷ خارج و اقدام به وصول حق بیمه مضاعف (یکبار براساس رسیدگی به دفاتر قانونی و یکبار طبق ضریب) نموده و به هنگام محاسبه بدهی طبق بازرسی دفاتر قانونی نیز به حساب بستانکار شرکت منظور نمی نمایند. به بیانی دیگر در ارتباط با قراردادهای موسسات حسابرسی، با توجه به ماهیت کار موسسات حسابرسی، بالغ بر ۹۰ درصد هزینه های موسسات حسابرسی را حقوق و دستمزد پرسنل تشکیل می دهد که حق بیمه لیست حقوق ماهانه پرسنل به سازمان تامین اجتماعی پرداخت می گردد و کل حق بیمه پرداختی حقوق و دستمزد رقم قابل توجهی در موسسات حسابرسی می باشد. عموماً ۳۰٪ بیمه حقوق پرسنل از ۱۶/۶۷٪ ضریب اعمال شده روی مجموع درآمد سالانه موسسات بیشتر بوده و یا نزدیک به ضریب اعمال شده می باشد. همچنین به دلیل حسابرسی موسسات توسط موسسه حسابرسی تامین اجتماعی براساس تعهد حسابرسی و بازرسی ارائه شده به شعب بیمه، پرداخت حق بیمه مطالبه شده براساس حسابرسی دفاتر مالی موسسات حسابرسی، أخذ چندگانه و مضاعف حق بیمه از یک منبع درآمدی می باشد و ارائه مفاصا بیمه قراردادهای گاهاً در برخی از شعب یک سال طول می کشد. که عدم ارائه این مفاصا حساب در موعد قرر به موسسات حسابرسی موجب ضبط سپرده بیمه توسط شرکت های مورد حسابرسی با اعمال ضریب برای شرکت های طرف حساب در حسابرسی های بیمه ای آن ها می شود.

همچنین برخی شعب بیمه جهت ارائه مفاصا حساب بیمه قراردادهای همانند قراردادهای پیمانکاری فرم های اطلاعاتی پیمانکاری را از شرکت ها درخواست نموده اند در حالی که ماهیت کار حسابرسی، پیمانکاری نمی باشد.

به اعتقاد فعالان بخش خصوصی در این حوزه، رویه سازمان تامین اجتماعی ایراداتی به شرح ذیل دارد:

۱. برابر مفاد مواد ۲۸، ۳۶ و ۳۹ قانون تامین اجتماعی، کارفرمایان و مقاطعه کاران مکلف گردیده اند لیست و حق بیمه کارکنان خود را در مهلت قانونی به شعبه مربوطه ارسال و پرداخت نمایند. از طرفی برای کنترل صحت و سقم لیست های ارسالی در مواد ۳۹، ۴۱ و ۴۷ قانون تامین اجتماعی، بازرسی موردی، بازرسی دفاتر قانونی و اعمال مأخذ دستمزد در خصوص قراردادهای پیش بینی گردیده که در بخشنامه های اجرایی مواد ۴۱ و ۴۷ قانون تامین اجتماعی و سایر قوانین مرتبط مقرر گردیده "حق بیمه تعدادی از مقاطعه کاران که عملیات پیمان را با کارکنان ثابت و شاغل در دفتر مرکزی یا واحد تولیدی اجرا می نمایند؛ با رسیدگی دفاتر قانونی توسط بازرسان تامین اجتماعی (حسابرسی) و به شرط عدم بدهی قطعی صادر گردد." مجوز مذکور و بررسی سرفصل درآمدهای شرکت وفق بخشنامه ۱۱ مؤید صحت انعقاد قرارداد و اجرا در دوره حسابرسی می باشد. لیکن تعدادی از واحدهای اجرائی قراردادهای برخی مقاطعه کاران مشمول ماده ۴۷ از جمله موسسات حسابرسی را از شمول ماده ۴۷ خارج و اقدام به وصول حق بیمه مضاعف (یکبار براساس رسیدگی به دفاتر قانونی و یکبار طبق ضریب) نموده و به هنگام محاسبه بدهی طبق بازرسی دفاتر قانونی نیز به حساب بستانکار شرکت منظور نمی نمایند.

لازم به توضیح است این موضوع طی نامه شماره ۲۷/۱۰۸۷۰/ص مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۶ به سازمان تامین اجتماعی ارسال گردید و تقاضا شد تا به منظور ایجاد رضایتمندی شرکای اجتماعی و اجرای صحیح مقررات دستور فرمایید در مواردی که دفاتر قانونی شرکت مورد رسیدگی قرار می گیرد، مفاصا

حساب کلیه قراردادهای دوره حسابرسی را صرف نظر از عنوان قرارداد به شرط عدم بدهی قطعی، صادر نمایند.

پاسخ سازمان تامین اجتماعی که طی نامه ۵۰۲۰/۱۴۰۰/۱۰۰۸۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۵ واصل شده است بدین ترتیب است که در اجرای مواد ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰ مبنی بر لزوم بهره گیری از نظرات تشکل های اقتصادی غیردولتی، بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه ای مقاطعه کاران به شماره ۱۰۰۰/۹۹/۱۲۱۰۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ با حضور نمایندگان تشکل های کارفرمایی و بهره مندی از نظرات آن ها بررسی و تنقیح گردیده و مطابق بند ۶۹ بخشنامه مزبور هرگونه بازنگری در مفاد آن می بایست در شورای مقررات زدایی و وحدت رویه سازمان مورد بررسی قرار گیرد.

لیکن با وجود آنکه با سازمان تامین اجتماعی مکاتبه صورت گرفته است اطلاعی از طرح این موضوع در شورای مقررات زدایی به دبیرخانه واصل نشده است.

۲. در بند ۲۶ از فصل چهارم در بخش قراردادهای غیر عمرانی در ارتباط با قراردادهای حسابرسی چنین آمده است: "در قراردادهای منعقد فی مابین شرکت ها و یا موسسات مالی و حسابرسی یا واگذارندگان کار با موضوع حسابرسی مالی داخلی و عملیاتی، بازرسی از دفاتر قانونی، خدمات تنظیم صورت های مالی، اصلاح حساب و حسابداری، طرح و اجرای سیستم های مالی اعم از دستی یا مکانیزه، تعیین ارزش سهام شرکت ها و تعهد پذیره نویسی اوراق مشارکت، که انجام کار منحصرأ با استفاده از کارکنان شرکت ها و یا موسسات مالی و حسابرسی انجام می گیرد محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور براساس بند (۱۴) خواهد بود."

با توجه به بند فوق الذکر می بایستی قراردادهای منعقد براساس بند ۱۴ بخشنامه تنقیح که اشعار می دارد: "اشخاص حقوقی که دفاتر و اسناد قانونی خود را براساس ضوابط و مقررات قانونی تنظیم نموده اند می بایست حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق لیست و بازرسی انجام شده از دفاتر قانونی وصول و مفاصاحساب قراردادها را بودن اعمال ضریب صادر نمایند."، طبق لیست بازرسی از دفاتر قانونی و بدون اعمال ضریب باشد و گواهی رسمی واگذارندگان کار حسابرسی به شعبه تامین اجتماعی موسسه اجرا کننده خدمات حسابرسی جهت اخذ مفاصاحساب بیمه ارائه گردد. لازم به توضیح است براساس بند ۱۲ بخشنامه مذکور و ماده ۴۰ قانون رفع موانع تولید و آراء دیوان عدالت اداری، کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت، کارگاه ثابتی است که دارای مجوز فعالیت صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی از مراجع ذی صلاح بوده و پیمانکار با استفاده از امکانات موجود و افراد شاغل در همان کارگاه نسبت به اجرای عملیات موضوع قرارداد منعقد با واگذارندگان کار اقدام می نماید.

• سابقه موضوع در دبیرخانه

موضوع مشکلات موسسات حسابرسی در فرایند صدور مفاصاحساب تامین اجتماعی در جلسه کارگروه تخصصی کمیته حمایت از کسب و کار در تاریخ ۹۹/۰۶/۱۷ مطرح گردید و مقرر شد: "مفاصا حساب موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی در ارتباط با قرارداد های موسسات حسابرسی، یکبار در سال و به صورت جامع و تجمیعی توسط سازمان تامین اجتماعی صادر شود."

این مصوبه طی ۲ مکاتبه مورد پیگیری از سازمان تامین اجتماعی به شماره های ۱۰/۱/۱۶۱۴۷/ص مورخ ۹۹/۷/۲ و ۱۰/۱/۱۲۰۴۱/ص مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲ قرار گرفت، لیکن تاکنون پاسخی از سازمان به دبیرخانه واصل نشده است.

ب) بررسی نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای درآمدی شرکت های صنعت پرداخت (PSP)

شرکت های PSP از جمله شرکت های بزرگ در حوزه پولی و مالی کشور محسوب می شوند که واسطه بین بانکها و مشتریان تجاری بوده و عملاً

خدمات بانکی را برای عموم مردم پیاده سازی می‌کنند. شرکت‌های PSP که در حال حاضر ۱۲ عدد بوده و قادر به ارائه تمامی خدمات موردنیاز کسب و کارها و مشتریان تجاری هستند. ^۱مبنای تشکیل این شرکت‌ها بر اساس مصوبه مورخ ۱۳۸۳/۳/۳۰ ریاست محترم جمهوری است که به همه بانک‌های معتبر کشور دستور داده شد تا با شرکت‌های PSP قرارداد همکاری منعقد کنند و از آن تاریخ به بعد تمامی خدمات پرداخت آن‌ها از طریق این شرکت‌ها به مشتریان ارائه شود.

یکی از مشکلات شرکت‌های صنعت (Payment Service Provider) PSP دریافت مفاصاحساب‌های بیمه مربوط به قراردادهای درآمدی می‌باشد. تا سال ۱۳۹۶ مفاصاحساب اینگونه شرکت‌ها به استناد بخشنامه ۱۴/۳ و اخذ تعهد حسابرسی صادر می‌گردید. لیکن از آن سال به بعد شعب تامین اجتماعی اظهار نموده‌اند که نوع فعالیت شرکت‌های (IT) فعال در صنعت پرداخت در بخشنامه موصوف تامین اجتماعی درج نشده است؛ لذا با اعمال ضریب از این شرکت‌ها حق بیمه دریافت نمودند.

در ادامه در اسفند سال ۱۳۹۹ سازمان تامین اجتماعی و در بند ۱۴ این بخشنامه در ارتباط با نحوه محاسبه حق بیمه مقرر نمود که در مورد اشخاص اشخاص حقوقی که دفاتر و اسناد قانونی خود را براساس ضوابط و مقررات قانونی تنظیم نموده اند می‌بایست حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق لیست و بازرسی انجام شده از دفاتر قانونی وصول و مفاصاحساب قراردادهای بدون اعمال ضریب صادر گردد. ، لیکن با وجود حسابرسی انجام شده در اینگونه شرکت‌ها، شعبه ۲۲ سازمان تامین اجتماعی معتقد است علاوه بر حسابرسی موضوع قراردادهای اینگونه شرکت‌ها می‌بایستی با پیوست مربوط به بند ۱۶ بخشنامه تنقیح مربوط به قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات سازمان تامین اجتماعی تطبیق داشته باشد. این بند از بخشنامه اشعار می‌دارد که "اشخاص حقوقی که برابر اساسنامه دارای فعالیت انفورماتیکی و دارای مجوز فعالیت معتبر و مرتبط می‌باشند؛ چنانچه موضوع قرارداد آنان منطبق با یکی از موارد مندرج در پیوست این بخشنامه باشد و طبق گواهی واگذارنده کار عملیات موضوع پیمان توسط کارکنان دفتر مرکزی مقاطعه کار انجام گردد، اینگونه قراردادهای در شعبه محل استقرار دفتر مرکزی شرکت متمرکز و نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات طبق بند (۱۴) خواهد بود."

به اعتقاد فعالان بخش خصوصی در این حوزه رویه سازمان تامین اجتماعی ایرادات و مشکلاتی را به شرح ذیل دارد:

۱. برابر مفاد مواد ۲۸، ۳۶ و ۳۹ قانون تامین اجتماعی، کارفرمایان و مقاطعه‌کاران مکلف گردیده‌اند لیست و حق بیمه کارکنان خود را در مهلت قانونی به شعبه مربوطه ارسال و پرداخت نمایند. از طرفی برای کنترل صحت و سقم لیست‌های ارسالی در مواد ۳۹، ۴۱ و ۴۷ قانون تامین اجتماعی، بازرسی موردی، بازرسی دفاتر قانونی و اعمال مأخذ دستمزد در خصوص قراردادهای پیش‌بینی گردیده که در بخشنامه‌های اجرایی مواد ۴۱ و ۴۷ قانون تامین اجتماعی و سایر قوانین مرتبط مقرر گردیده "حق بیمه تعدادی از مقاطعه‌کاران که عملیات پیمان را با کارکنان ثابت و شاغل در دفتر مرکزی یا واحد

^۱ نام شرکت‌ها: به پرداخت ملت، پرداخت الکترونیک سامانه، آسان پرداخت پرشین، تجارت الکترونیک پارسیان، کارت اعتباری کیش، پرداخت الکترونیک سداد،

پرداخت الکترونیک پاسارگارد، فن آوا کارت، پرداخت نوین آرین، مینا کارت آریا، سایان کارت، الکترونیک کارت دماوند

^۲ خدمات پرداخت بانکی به خدماتی اطلاق می‌شود که از طرق مختلف، عملیات پرداخت را برای کسب و کارهای گوناگون تسهیل می‌نماید. خدمات دستگاه‌های پرداخت مانند دستگاه پوز، درگاه‌های پرداخت اینترنتی، اپلیکیشن‌های پرداخت و... از جمله خدمات پرداختی است که توسط شرکت‌های PSP به مشتریان عرضه می‌شود.

شرکت‌های PSP با یک بخش سوم به نام شاپرک نیز طرف هستند که این بخش نیز متعلق به نظام بانکی کشور بوده و سهامداران آن نیز بانک‌های خصوصی و دولتی کشور هستند.

تولیدی اجرا می نمایند؛ با رسیدگی دفاتر قانونی توسط بازرسان تامین اجتماعی (حسابرسی) و به شرط عدم بدهی قطعی صادر گردد. "علیرغم مجوز مذکور و بررسی سرفصل درآمدهای شرکت وفق بخشنامه ۱۱ که مؤید صحت انعقاد قرارداد و اجرا در دوره حسابرسی می باشد؛ تعدادی از واحدهای اجرائی قراردادهای برخی مقاطعه کاران مشمول ماده ۴۷ را از جمله شرکت‌های دانش بنیان، شرکت‌های نرم‌افزاری، موسسات حسابرسی، موسسات تحقیقاتی و پژوهشی و... را به دلیل عدم درج قرارداد در سرفصل قراردادهای پیش بینی شده در بخشنامه ۱۴ جدید درآمد از شمول ماده ۴۷ خارج و اقدام به وصول حق بیمه مضاعف (یکبار براساس رسیدگی به دفاتر قانونی و یکبار طبق ضریب) نموده و به هنگام محاسبه بدهی طبق بازرسی دفاتر قانونی نیز به حساب بستنکار شرکت منظور نمی نمایند.

لازم به ذکر است این موضوع طی نامه شماره ۲۷/۱۰۸۷۰/ص مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۶ به سازمان تامین اجتماعی ارسال گردید و تقاضا شد تا به منظور ایجاد رضایتمندی شرکای اجتماعی و اجرای صحیح مقررات دستور فرمایید در مواردی که دفاتر قانونی شرکت مورد رسیدگی قرار می گیرد، مفاصا حساب کلیه قراردادهای دوره حسابرسی را صرف نظر از عنوان قرارداد به شرط عدم بدهی قطعی، صادر نمایند که پاسخ سازمان در بخش الف دستور جلسه ذکر گردید.

۲. پس از گذشت ۱۵ ماه از صدور بخشنامه پیوست بند ۱۶ بخشنامه تنقیح ناقص است و راه را برای قضاوت شخصی جهت تشخیص قراردادهای انفورماتیکی بازگذاشته است و این موضوع سبب مطالبه حق بیمه مضاعف می شود.

۳. برخی از این شرکت های PSP دارای مجوز دانش بنیان از معاونت علمی و فناوری رییس جمهور هستند و در ۱۱ رشته در حوزه انفورماتیک دارای گواهینامه رتبه بندی از سازمان برنامه و بودجه می باشند؛ لذا سازمان تامین اجتماعی می بایستی بر مبنای مصوبه هیات وزیران به شماره ۵۲۳۳۳/۸۹۶۰۴ هـ مصاد ۱۳۹۴ عمل نماید زیرا به استناد ماده ۱۲ این مصوبه سازمان تامین اجتماعی مکلف می باشد مفاصاحساب های بیمه شرکت هایی که دارای مجوز از شورای عالی انفورماتیک (سازمان برنامه و بودجه) و یا سازمان نظام صنفی یارانه ای کشور می باشند را در صورت عدم بدهی قطعی طی یک روز قطعی و با أخذ تعهدنامه حسابرسی صادر نماید.

۴. طبق آراء صادره از هیات های تجدید نظر مکرراً اعلام شده است که ملاک عمل، کنترل گردش وجوه درآمدی طی گزارش های حسابرسی می باشد. با عنایت به مطالب فوق جامعه حسابداران رسمی ایران و شرکت کارت اعتباری ایران کیش (سهامی عام) از دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی درخواست نموده است تا حل این مشکل و بازنگری در بخشنامه تنقیح و بررسی این پیشنهاد که "در مواردی که دفاتر قانونی شرکت مورد رسیدگی قرار می گیرد، مفاصاحساب کلیه قراردادهای دوره حسابرسی را صرف نظر از عنوان قرارداد به شرط عدم بدهی قطعی و بدون اعمال ضریب و بدون بروکراسی دست و پا گیر و براساس سازوکار مناسب صادر نمایند."، در دستور کار رسیدگی شورا قرار گیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

فصل چهارم: قراردادهای مقاطعه کاری غیر عمرانی

بخش اول: قراردادهای مصادیق ماده (۴۷) قانون تامین اجتماعی

در اجرای مواد (۳۸) و (۴۷) قانون تامین اجتماعی و به منظور نظارت بر حسن انجام تکالیف به عهده واگذارندگان کار و بررسی و کنترل تعهدات بر عهده مقاطعه کارانی که نسبت به انجام عملیات موضوع قرارداد در محل کارگاه ثابت با کارکنان شاغل در همان کارگاه اقدام می نمایند، واحدهای اجرایی موظف می باشند با توجه به ماهیت حقوقی مقاطعه کار با اعمال ماده (۴۷) قانون نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای این بخش به شرح ذیل و برابر مقررات اقدام نموده و با احراز شرایط مربوطه، مفصاحساب قرارداد را ظرف یک روز کاری صادر نمایند:

- قراردادهای مقاطعه کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت.
- قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات.
- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی.
- قراردادهای دانش بنیان.
- قراردادهای پیمانکاران مشمول نظام حمایتی خاص.
- قراردادهای منعقد شده با دفاتر پیشخوان خدمات دولت.
- قراردادهای مشاوره مدیریت.
- قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تامین اجتماعی.
- قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه.
- قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی، ریلی و زمینی.
- قراردادهای حسابرسی.
- قراردادهای شرکت‌های تامین سرمایه.
- قراردادهای شرکت‌های کارگزاری بورس.
- قراردادهای هواپیمایی و بالگردی.
- قراردادهای اعطای امتیاز نمایندگی فروشگاه‌های زنجیره‌ای.
- قراردادهای فروش محصولات با نمایندگی مجاز فروش و خدمات پس از فروش.
- قراردادهای نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

- قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها.

- قراردادهای پورسانت فروش.

- قراردادهای موسسات فرهنگی، انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضاهاى مجازى.

۱۲) مقررات مرتبط با قراردادهای مقاطعه کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت

۱۲-۱- ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب مورخ ۱۳۹۴/۲/۱:

مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان‌هایی که دارای کارگاه‌های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می‌باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می‌شود، بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می‌باشند و سازمان تامین اجتماعی باید مفاصاحساب این گونه قراردادهای پیمان را صادر کند.

۱۲-۲- برابر دادنامه‌های شماره ۱۰۰۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۲/۲۹ و ۱۰۳۰۹ مورخ ۱۳۹۸/۹/۲۸ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری؛ کارگاه ثابت کارگاهی است متعلق به پیمان کار که منحصراً به منظور اجرای عملیات موضوع پیمان تاسیس نگردیده، دارای ماهیت دائمی بوده به نحوی که در آن یک فعالیت اقتصادی به صورت مستمر با بهره‌گیری از نیروی انسانی و وسایل مادی برای ارائه خدمات به مراجعان انجام می‌شود و کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت؛ کارگاه ثابتی است که دارای مجوز فعالیت صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی مهندسی از مراجع ذی صلاح بوده و پیمانکار با استفاده از امکانات موجود و افراد شاغل در همان کارگاه نسبت به اجرای عملیات موضوع قرارداد منعقد با واگذارندگان کار اقدام می‌نماید.

۱۲-۳- ماده (۱۱) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵: سازمان تامین اجتماعی موظف است حق بیمه قراردادهای غیر عمرانی (غیر تملک‌داری سرمایه‌ای) پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمان کار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود را بر مبنای صورت‌مزد و حقوق ماهیانه کارکنان یا بازرسی انجام‌شده محاسبه و وصول نموده و مفاصاحساب قرارداد یا پیمان را صادر کند. در مواردی که در این گونه قراردادهای پیمان‌ها عملیات اجرایی شامل ساخت توام با یکپارچه‌سازی، سرهم‌بندی (مونتاژ)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، به طریق فوق اقدام و مفاصاحساب قرارداد (پیمان) را صادر کند. محاسبه و مطالبه حق بیمه بر اساس روش «نسبت مزد به کل کار انجام یافته» در این قراردادهای پیمان‌ها ممنوع است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

تبصره- در صورتی که پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادهای و یا پیمان‌های صدر این ماده از کارگاه‌های غیرثابت استفاده کنند، منحصراً حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد مشمول روش مذکور (بر مبنای صورت مزد و حقوق ماهیانه) عمل نشده و بر اساس روش‌های قانونی مربوطه محاسبه خواهد شد.

۱۳) نحوه شناسایی کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت

چگونگی و نحوه شناسایی حق بیمه قراردادهای مورد اجرای پیمان کارانی که دارای کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت در ارتباط با موضوع پیمان بوده و عملیات قرارداد در کارگاه ثابت پیمانکار توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه انجام می‌گیرد به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۱۳- کارگاه‌هایی که به منظور اجرای عملیات پیمان تاسیس و تجهیز شده باشند و همچنین محل‌های تحویلی کارفرما به پیمان کار و محل‌هایی که به پیمان کار به منظور ساخت تجهیزات یا قطعات و... صرفاً برای دوره زمانی اجرای موضوع عملیات به صورت موقت ایجاد و پس از خاتمه قرارداد برچیده، جمع‌آوری و تعطیل می‌گردد، حکم کارگاه ثابت را ندارند.

۲-۱۳- کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت می‌بایست از زمان انعقاد قرارداد دارای فعالیت مرتبط و منطبق با موضوع عملیات پیمان و پرونده کارگاهی فعال در واحد اجرایی سازمان باشند.

۳-۱۳- واگذارندگان کار مکلف می‌باشند قراردادهای مذکور را منضم به گواهی اجرای عملیات موضوع پیمان در محل کارگاه ثابت پیمانکار، بلافاصله به واحد اجرایی سازمان که کارگاه در حوزه عمل آن واقع است ارسال نمایند، این گونه قراردادهای در محل شعبه مربوط به کارگاه ثابت پیمان کار متمرکز و واحد اجرایی می‌بایست ضمن تخصیص ردیف پیمان متصل به شماره کارگاهی ثابت برای هر یک از قراردادهای منعقد و تشکیل پرونده پیمان کاری مجزا؛ مفاصحساب موضوع ماده (۳۸) قانون را صادر نمایند.

۴-۱۳- در قراردادهای غیرعمرانی (غیرتملک دارایی سرمایه‌ای) پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمان کار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود چنانچه عملیات اجرایی شامل ساخت توأم با یکپارچه‌سازی، سرهم‌بندی (مونتاژ)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، حق بیمه متعلقه حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه خواهد شد. بدیهی است در صورتی که پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادهای و یا پیمان‌های پیشگفت از کارگاه‌های غیرثابت استفاده کنند، منحصراً حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد حسب مورد وفق مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی محاسبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۱۴) نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقوقی

۱-۱۴- درمورد اشخاص حقوقی که دفاتر و اسناد قانونی خود را بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تنظیم نموده‌اند می‌بایست حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق لیست و بازرسی انجام شده از دفاتر قانونی وصول و مفصاحساب قراردادها بدون اعمال ضریب صادر گردد.

۲-۱۴- واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند بازرسی از دفاتر قانونی این قبیل پیمانکاران را در اولویت قرار داده و چنانچه با توجه به امکانات و اولویت‌های تعیین شده امکان انجام بازرسی از دفاتر قانونی پیمانکار در مدت زمان محدود وجود نداشته و پیمانکار نیز در اخذ مفصاحساب تعجیل داشته باشد، در این حالت در صورتی که پیمانکار لیست کارکنان خود را ارسال و طبق محتویات پرونده مطالباتی فاقد بدهی قطعی باشد به منظور مساعدت بیشتر در زمینه صدور مفصاحساب قرارداد پیش از انجام بازرسی از دفاتر قانونی، با اخذ تعهد نامه در دوره قرارداد به شرح پیوست این بخشنامه که به امضاء مدیر عامل و یا صاحبان امضاء مجاز رسیده و ممهور به مهر شرکت باشد صدور مفصاحساب قرارداد بلامانع خواهد بود.

۳-۱۴- در مواردی که پیمانکاران موضوع بند فوق طبق پرونده مطالباتی کارگاهی و دفتر مرکزی، دارای بدهی قطعی بوده و توانایی پرداخت آن را به صورت یکجا نداشته باشند، چنانچه نسبت به پرداخت بدهی قطعی در دوره اجرای قرارداد اقدام نموده و مانده بدهی را تقسیط نماید با تکمیل فرم تعهدنامه پیوست این بخشنامه، صدور مفصاحساب اینگونه قراردادها بدون اعمال ضریب بلامانع می‌باشد.

۴-۱۴- در مواردی که پیمانکار فاقد دفاتر قانونی بوده و یا از ارائه دفاتر قانونی خودداری نماید، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد، برابر ماده (۴۱) قانون محاسبه و در صورت ارائه صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات از سوی پیمانکار در شماره کارگاهی و معرفی افراد شاغل در اجرای قرارداد از سوی واگذارنده کار، می‌بایست پس از کسر حق بیمه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی کارکنان مذکور در دوره اجرای قرارداد، مانده بدهی از پیمانکار مطالبه و وصول گردد.

۱۵) نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقیقی

۱-۱۵- در مورد قراردادهای مورد اجرای اشخاص حقیقی که دارای پرونده کارگاهی نزد سازمان بوده و با گواهی واگذارنده کار و با توجه به ظرفیت کارگاه از قبیل تعداد نیروی انسانی، فضای کارگاه و... احراز گردد موضوع عملیات پیمان در کارگاه ثابت انجام پذیرفته است و پیمانکاران نیز نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه کارکنان وفق مقررات اقدام نموده و طبق پرونده مطالباتی کارگاهی نیز فاقد هرگونه بدهی باشد، صدور مفصاحساب قرارداد آنها بلامانع خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۱۵- در مواردی که پیمانکار حقیقی طبق پرونده مطالباتی کارگاهی دارای بدهی قطعی بوده و تمکن پرداخت آنرا بصورت یکجا نداشته باشد، چنانچه نسبت به پرداخت بدهی کارگاه در دوره قرارداد اقدام نموده و مانده بدهی قطعی را تقسیط نماید، صدور مفاصا حساب قرارداد بلامانع می‌باشد.

۳-۱۵- در مواردی که پیمانکاران حقیقی بابت کارکنان خود نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و همچنین حق بیمه مربوطه اقدام ننموده و یا از محل کارگاه بازرسی کارگاهی صورت نگرفته باشد، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق ماده (۴۱) قانون محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۱۶) قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات

اشخاص حقوقی که برابر اساسنامه دارای فعالیت انفورماتیکی و دارای مجوز فعالیت معتبر و مرتبط می‌باشند؛ چنانچه موضوع قرارداد آنان منطبق با یکی از موارد مندرج در پیوست این بخشنامه باشد و طبق گواهی واگذارنده کار عملیات موضوع پیمان توسط کارکنان دفتر مرکزی مقاطعه کار انجام گردد، این گونه قراردادها در شعبه محل استقرار دفتر مرکزی شرکت متمرکز و نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات طبق بند (۱۴) خواهد بود.

۱۷) قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی

۱-۱۷- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی که طبق بند (الف) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ فی مابین واگذارندگان کار و دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه، منعقد گردیده اند تابع ضوابط این بخش خواهد بود.

۲-۱۷- در مواردی که واحدهای اجرایی در خصوص قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی ابهام داشته باشند، می‌توانند حسب مورد مراتب را از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه استعلام نمایند.

۱۸) نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی

۱-۱۸- در مواردی که قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی با دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه به عنوان مجری یا پیمانکار منعقد گردد صدور مفاصا حساب بر اساس بند (۱۴) بلامانع است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۱۸-۲- در قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی که با یک یا چند نفر به صورت دسته جمعی (اشخاص حقیقی) به عنوان مجری منعقد می‌گردد و اسامی افراد مذکور در متن قرارداد به عنوان پیمانکار درج شده باشد و عملیات پیمان با تأیید واگذارنده کار منحصراً توسط شخص یا اشخاص فوق انجام گیرد، واحد اجرایی مربوطه می‌بایست گواهی عدم شمول به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی را صادر نماید.

۱۸-۳- در مواردی که اشخاص فوق دارای مجوز تحقیقاتی و پژوهشی مربوطه نباشند یا از ارائه دفاتر و اسناد مالی خودداری نمایند، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق ماده دوم مصوبه ۱/۲۴/۱۳۷۰/۰ شورای عالی تامین اجتماعی به ماخذ ۷ درصد محاسبه و مطالبه خواهد شد.

۱۸-۴- واحدهای اجرایی جهت بررسی و احراز اصالت مجوزهای صادره می‌بایست از طریق پایگاه رسمی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام و یا اصل مجوز با تصویر ارائه شده، توسط رییس امور وصول حق بیمه شعب تطبیق و در پرونده بایگانی گردد.

۱۹) قراردادهای دانش بنیان

شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان که از حمایت‌ها و تسهیلات قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی اختراعات برخوردار می‌باشند و در اجرای قانون یاد شده با انعقاد قراردادهای پیمانکاری در زمینه‌های دانش بنیان انجام فعالیت نموده و موضوع قراردادهای منعقد شده شرکتها و مؤسسات مزبور مورد تأیید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری قرار گرفته باشد با معرفی و تأیید موضوع توسط معاونت یاد شده، حق بیمه قراردادهای منعقد شده اینگونه شرکت‌ها و مؤسسات براساس لیست و بازرسی خواهد بود و واحدهای اجرایی می‌بایست در صورت نداشتن بدهی قطعی، ضمن صدور مفاصا حساب قرارداد منعقد شده وفق ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی و تبصره‌های ذیل آن نسبت به بررسی لیست‌های ارسالی طبق ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و انجام بازرسی طبق ماده (۴۷) قانون (اعم از کارگاهی و دفاتر) اقدام نمایند.

تبصره: قراردادهای معرفی شده منحصراً در خصوص موضوعات دانش بنیان مورد تأیید و با معرفی معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور بوده و سایر قراردادهای مورد اجرای شرکتها و مؤسسات مزبور طبق مقررات جاری سازمان و با رعایت ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی محاسبه و مطالبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲۳) قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تأمین اجتماعی

در اجرای مصوبه شماره ۲۰۰/۱۲۰۶۸ مورخ ۱۳۸۴/۷/۱۰ شورایی عالی رفاه و تأمین اجتماعی موضوع مصوبات سیددوسی و دومین و سیددوسی و ششمین جلسات شورای عالی تأمین اجتماعی در خصوص واگذاری ارائه خدمات بیمه ای به کارگزاریهای رسمی سازمان تأمین اجتماعی، با توجه به موضوع ونحوه ارائه خدمات بیمه ای، وظایف و چگونگی اجرای قراردادهای مذکور، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور به شرح بند (۱۴) خواهد بود.

۲۴) قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه

با عنایت به دادنامه شماره ۴۸۱ مورخ ۱۳۹۷/۲/۳۱ هیات تخصصی بیمه، کار و تأمین اجتماعی دیوان عدالت اداری در خصوص لزوم رعایت ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی در مورد قراردادهای نمایندگی شرکت‌های بیمه با موضوع واگذاری ارائه خدمات و عملیات بیمه گری به اشخاص حقوقی و حقیقی، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای فوق الذکر با توجه به موضوع، نحوه و اجرای آن در کارگاه ثابت، حسب مورد بر اساس بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه و نسبت به صدور مفاسا حساب اقدام خواهد شد.

۲۵) قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی، ریلی و زمینی

شرکت‌هایی که موضوع فعالیت آنها وفق اساسنامه و آگهی روزنامه رسمی «ارائه خدمات فروش بلیط و ...» باشد نحوه مطالبه و محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل، در «قراردادهای فروش بلیط» با توجه به نحوه اشتغال کارکنان، محل و چگونگی اجرای قرارداد، بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

۲۶) قراردادهای حسابرسی

در قراردادهای منعقد فی مابین شرکتها و یا موسسات مالی و حسابرسی با واگذارندگان کار با موضوع حسابرسی مالی، حسابرسی داخلی و عملیاتی، بازرسی از دفاتر قانونی، خدمات تنظیم صورت‌های مالی، اصلاح حساب و حسابداری، طرح و اجرای سیستم‌های مالی اعم از دستی یا مکانیزه، تعیین ارزش سهام شرکت‌ها و تعهد پذیره نویسی اوراق مشارکت، که انجام کار منحصرأ با استفاده از کارکنان شرکتها و یا موسسات مالی و حسابرسی انجام می‌گیرد محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

دستور جلسه شماره (۲)

عنوان: بررسی قطع بیمه کارگران ساختمانی دارای پروانه کسب براساس بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع بخشنامه ها و دستورهای اداری بیمه تامین اجتماعی ساختمانی

مرجع طرح موضوع: شوراهای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی اصفهان و مرکزی

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۱/۰۳/۲۵

تعداد صفحات دستور جلسه: ۳ صفحه

شرح موضوع:

سازمان تامین اجتماعی بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع بخشنامه ها و دستورهای اداری بیمه تامین اجتماعی ساختمانی را به شماره ۱۰۰۰/۹۹/۱۰۲۱۰ را در تاریخ ۹۹/۱۰/۳۰ ابلاغ نمود. سازمان این بخشنامه را به منظور شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات و ارتقاء امور، ایجاد وحدت رویه و بازنگری در ضوابط مربوط به قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۵۲ و قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۸۶ و اصلاحات بعدی و آیین نامه های مربوطه تدوین نموده است.

براساس این بخشنامه کارگر ساختمانی فردی است که به نحوی از انحا در رابطه با ایجاد، توسعه، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و تخریب ساختمان به طور مستقیم اشتغال دارد و مشمول مقررات خاص از نظر بیمه و بازنشستگی نمی باشد.

از نظر این بخشنامه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که دارای کارت مهارت فنی معتبر بوده و دارای عنوان شغلی منطبق با فهرست شانزده گانه مشاغل ساختمانی اعلام شده از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای پس از نام نویسی و أخذ شماره اختصاصی (بیمه شده) با پرداخت حق بیمه مقرر مشمول قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی می شوند که فهرست مشاغل شانزده گانه (برای هر یک از مشاغل در سه سطح) به شرح ذیل است:

ردیف	عنوان شغل	ردیف	عنوان شغل
۱	آرماتور بند	۹	کارگر نگهدار بتن
۲	بتن ساز و بتن ریز	۱۰	کارگر نقشه بردار
۳	قالب بند و کفراژ بند	۱۱	گچ کار
۴	اسکلت فلزی	۱۲	سنگ کار
۵	بنای سفت کار	۱۳	کاشی کار
۶	لوله کش گاز خانگی و تجاری	۱۴	درب و پنجره ساز فلزی
۷	لوله کش و نصاب وسایل بهداشتی	۱۵	برق کار ساختمان
۸	عیاق کار رطوبتی و آسفالت کار ابنیه	۱۶	نقاش ساختمان

^۱ بند ۲-۲ فصل دوم بخشنامه ۱۰۰۰/۹۹/۱۰۲۱۰ مورخ ۹۹/۱۰/۳۰ سازمان تامین اجتماعی: گواهی نامه حاوی اطلاعات راجع به مشخصات هویتی، سطح و مهارت و تاریخ صدور، مدت اعتبار و تمدید آن توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور برای کارگران ساختمانی صادر می شود.

لازم به ذکر است در فصل چهارم این بخشنامه به نحوه شناسایی، نام نویسی، فرایند بررسی و احراز اشتغال کارگران ساختمانی اشاره شده است. در بند ۴-۱۲ این فصل، افرادی که دارای پروانه کسب صنفی هستند به عنوان کارفرما معرفی می شوند و می بایستی از نام نویسی و پذیرش آنان به عنوان کارگر ساختمانی خودداری گردد که این موضوع سبب قطع بیمه تامین اجتماعی کارگران ساختمانی از جمله برقکاران و لوله کشان شده است.

۴-۱۲- بمنظور حصول اطمینان از عدم کارفرمایی افراد موصوف در واحدهای صنفی، مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی می بایست از طریق سامانه اصناف و بازرگانان ایرانیان قبل از پذیرش و ثبت نام کارگران ساختمانی، وضعیت کارفرمایی واحد صنفی (پروانه کسب صنفی) آنان را از طریق سامانه مذکور مورد بررسی قرار داده و چنانچه متقاضیان ذی ربط دارای پروانه واحد صنفی باشند از پذیرش و نامنویسی آنان خودداری نمایند. ضمناً این دسته از افراد در صورت احراز شرایط مقرر می توانند نسبت به تداوم بیمه پردازی از طریق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و یا ادامه بیمه بصورت اختیاری و بهره مندی از مزایای قانون تامین اجتماعی اقدام نمایند.

در صورتی که به طور مثال در مورد برقکاران استان اصفهان، تفاهم نامه ای به شماره ۱۲/۴۶۰۹۹/۱۱ در تاریخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۹ به صورت شش جانبه فی مابین اتحادیه صنف الکتریک و الکترونیک، سازمان صنعت، معدن و تجارت، سازمان نظام مهندسی، شرکت توزیع برق استان، ادارات کل مسکن و شهرسازی و سازمان فنی و حرفه ای استان در خصوص ساماندهی مجریان ذی صلاح برق ساختمان منعقد گردید تا کارگران تشویق به اخذ پروانه ساختمانی طبق ماده ۱۲ قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲^۱ شوند. از طرف دیگر در سال ۹۷ سامانه رفاهی وزارت تعاون، کار و تامین اجتماعی راه اندازی شد که این سامانه با سازمان ها و دستگاه های مرتبط از جمله سازمان تامین اجتماعی و اتاق اصناف لینک می باشد و اطلاعات را بررسی می کند، لذا افرادی در این سامانه به عنوان کارگران ساختمانی معرفی شده اند، لیکن از آنجایی که طبق تفاهم نامه مورداشاره، این کارگران دارای پروانه کسب هستند، لذا با توجه به بخشنامه سازمان تامین اجتماعی، کارفرما تلقی می شوند و از شمول بیمه تامین اجتماعی خارج شده اند و بیمه این کارگران قطع شده است. همچنین برخی از این کارگران به منظور برقراری مجدد بیمه، اقدام به باطل کردن پروانه کسب خود نموده اند.

لازم به ذکر است که براساس مبحث ۲ و ۱۷ مقررات ملی ساختمان و بند (ت) تبصره ۲ آیین نامه قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، صلاحیت استادکاران و کارگران فعال در بخش ساختمان از طریق پروانه مهارت فنی تعیین می شود. این مجوز فعالیت به وزارت مسکن و شهرسازی داده شد و براساس شیوه نامه های اجرایی و توافق های صورت گرفته در سال ۸۲ و ۸۵ فی مابین رییس مرکز اصناف، دبیر هیات نظارت، مدیرکل سازمان های مهندسی وزارت مسکن و شهرسازی منعقد گردید تا برای کارگران ساختمانی گاز فعال در این رشته پروانه کسب صادر گردد تا اجازه فعالیت در بخش

^۱ افراد صنفی موظفند قبل از تاسیس هر نوع واحد صنفی یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام کنند.

^۲ صلاحیت موضوع این ماده در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی به ترتیب زیر احراز می شود:

الف - در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی

ب - در مورد کاردانهای فنی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی

پ - در مورد معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار تجربی

ت - در مورد استادکاران و کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی

ساختمان را داشته باشند.

طبق اعلام انجمن کارفرمایی مجریان گاز استان مرکزی پس از شروع بیمه گذاری کارگران ساختمانی، سازمان تامین اجتماعی واحدهای صنفی لوله کشی آب و گاز را در ردیف کارگاه های موضوع ماده ۲ قانون تامین اجتماعی قرار داد که با پیگیری های صورت گرفته در سال ۹۳ مشکل این رشته ها مرتفع شد لیکن با صدور بخشنامه جدید تنقیح مجدداً بیمه گذاری کارگران ساختمانی گاز به دلیل داشتن پروانه کسب قطع گردید.

شیوه نامه اصلاحی تفاهم نامه وزارت مسکن و شهرسازی و شرکت ملی گاز ایران برای اشخاص حقیقی و حقوقی و عوامل مرتبط

در بخش لوله کشی گاز ساختمان مورخ مهر ۱۳۸۵

ماده ۳- شرایط عمومی احراز صلاحیت مجری

کلیه عملیات اجرایی لوله کشی گاز در محدوده مبحث هفدهم باید منحصراً به وسیله مجری حقیقی دارای مجوز دفتر مهندسی و مجری حقوقی دارای پروانه اشتغال از وزارت مسکن و شهرسازی و یا مجری تجربی دارای پروانه کسب از اتحادیه یا مراجع ذی ربط در هر استان ، انجام می گیرد .

۱) مجری می تواند در محدوده استان محل دریافت پروانه فعالیت نماید و در صورت درخواست فعالیت در استان دیگر باید موضوع را به آگاهی سازمان هر دو استان برساند.

۲) کلیه عوامل اجرایی مجری باید دارای پروانه مهارت فنی از اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان باشند و مجری حق به کارگیری عوامل اجرایی بدون پروانه مهارت فنی را ندارد .

این در صورتی است که تاکنون تفکیک سازی مشخصی برای لوله کشان دارای پروانه کسب که تنها ماهیت لوله کش دارند از سایر فعالان این رشته که در کنار این رشته، اشتغال دیگری دارند صورت نگرفته است. همچنین تنها کارت مهارت فنی برای سازمان تامین اجتماعی ملاک است در صورتی که پروانه کسب نیز از جمله موارد لازم جهت اشتغال در این رشته ها می باشد.

با عنایت به مطالب فوق شوراها گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استانی از دبیرخانه شورای گفت و گوی ملی درخواست نموده اند تا حل این مشکل و بررسی پیشنهادهای زیر در دستور کار شورای گفت و گو قرار گیرد:

۱. سازمان تامین اجتماعی نسبت به اعطای یارانه بیمه به کارگران ساختمانی کمافی سابق اقدام نماید.
۲. سامانه رفاهی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی اصلاح گردد .
۳. کارت مهارت فنی مجریان تجربی و کارگران ملاک صلاحیت فنی و ذی صلاح بودن آنان در کار ساختمانی قرار گیرد.
۴. بازرسی های و تحقیقات سازمان تامین اجتماعی جهت احراز اشتغال واقعی به صورت میدانی صورت پذیرد و در تمامی موارد حضور کارگر در بازرسی جهت امضای صورتجلسه الزامی گردد.